

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Quarta. De Natura specierum intelligibilium infusarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

movet, & intellectus statim intelligit, ut etiam in nobis contingit.

QUÆSTIO IV.

De natura specierum intelligibilium infusarum.

I.

De natura acquisitarum egi in Animalicis, de his infusis in præfenti quæstione, examinando an eis sint connaturales? Unde habeant esse? Et an sint plures? An verò secundum perfectionem intellectus Angelici pauciores in uno, quàm in alio? Ac denique, an una, quæ posset repræsentare plures, vel infinitas quidditates? Quæ expediàm singulis conclusionibus, attamen sciendum, quòd, quando quæritur, an una eademque species possit repræsentare plures res, sensum non esse de rebus subordinatis, nam antecedenter jam dixi, quòd res subordinatæ per unam eandemque speciem cognosci possint, estque extra difficultatem, nam omnes gradus Metaphysici superioris commensurantur per unam speciem, sed est sensus de rebus disparatis & specificis infimis, sive postmodum sint ejusdem, sive diversorum prædicamentorum, cujusmodi sunt quidditates hominis, leonis, quantitatis, coloris, &c.

II.

Species est imago objecti.

Notandum adhuc: Speciem esse imaginem & similitudinem objecti naturalis, ex Aristotele 3. de anima dicente, nos nihil intelligere, nisi per suum simile, id est, per suam similitudinem.

Notandum iterum, hanc similitudinem desumere suam unitatem ab objecto, quo est posterior, nam si naturaliter produci- tur, est posterior ipso, quia effectus ejus est, si verò supernaturaliter, est posterior, quia est mensuratum, & objectum est mensura, mensura autem naturaliter est prior suo mensurato, unde qualis unitas est in objecto, talis etiam in specie deprehendi, & inveniri necessè est, unitas enim posterioris necessariò dependet ab unitate prioris, sicut e contra ad pluralitatem prioris, sequitur pluralitas posterioris, hinc, si species est una, objectum ejus primum & formale debet esse unum, & e contra, si objecta sunt plura, species debent esse plures, & si aliqua species habet, quòd possit distinctè repræsentare aliqua plura, quòd necessariò debeat habere aliquod objectum unum, in quo illa plura contineantur.

His notatis: D. Thomas 1. p. q. 55. a. 3. putat, quòd species dentur secundum perfectionem naturalem Angelorum, ita, quòd, quò est Angelus perfectior, eò paucioribus indigeat speciebus, &c. sic potest per unam eandemque speciem plures quidditates cognoscere. E contra Scotus hic asserit, Angelum quemcunq; ad rerum quidditates disparatas, singulis indigere speciebus, cui subscribunt omnes ejus discipuli, & ego interim

III.

Species Angelis infusis non sunt ipsi debite.

DICO I. Species Angelis, à Deo infuse, non sunt illis connaturales, tanquam proprietates à suis essentis fluentes.

Probatur primò: Est impossibile, quòd species omnium possibilium fluant à natura

creata, utpote, quæ est limitata, cum res omnes sint infinitæ, sed omnium talium possunt habere Angeli species, ergò, si fluere activè ab essentis, deberent habere essentiam infinitam. Probatur mi. non est contradictio, res omnes posibles esse determinatè veras, ergò nec est contradictio, dari species omnium.

Probatur secundo: Contradictio est, species infundi à Deo, & fluere ab eorum essentia, quia infusio dicit quid extrinsecum, fluere autem intrinsecum, ergò, sicut si Deus defacto omnes illas poneret, necessariò fluere ab essentia, nec per miraculum impedirent, quia propria passio nullatenus impeditur, & consequenter necessariò haberent omnium rerum species Angeli, quod nemo dicit.

Probatur tertio ad hominem: Ab essentia Angeli secundum ipsos fluunt species, ergò cur non potius ab ea causatur cognitio de ab intellectu, quàm ab ipsa specie, quòd tamen fieri deberet, quia non major virtus requiritur ad continendum species, quàm ad cognoscendum actus, si autem hoc diceretur, tunc sequitur, quòd essentia Angeli esset infinita, sicut divina. Sed in contra

Arguitur: Species non infunduntur à Deo miraculosè Angelis, ergò sunt eorum perfectiones connaturales, ab eis inseparabiles. R. negando consq. quia miraculum plus dicit, quàm liberalem Dei infusionem aliquorum rerum, nam requirit extraordinarium agendi modum, concursum, & insolitum ex communi lege & decreto.

Instatur: Si species non sunt Angeli connaturales, erunt accidentia commoda, non propria, hoc dici de iis non potest, quia aliquin non possent appellari illis coræ, ergò R. negando mi. cum sua probatione, quia, ut sint & dicantur illis coræ, sufficit, quòd à Deo sint illis in initio infuse, nec tunc illis ita coræ, ut non possint, vel potuissent eas sibi in tempore acquisivisse, ut supra dictum est, & explicatum.

DICO 2. Species naturatum commensuratum, & etiam aliquorum singularium, infunduntur à Deo omnino liberè Angelis, supra omne naturæ debitum strictum, vel per actionem creaturam ex nihilo, vel per actionem educitivam ex subjecto præparato.

Probatur prima pars: Deus ad extrà liberè agit, nihil ex naturali necessitate, agit enim ad modum illius, qui regulariter est administrator totius naturæ, tribuens perfectiones rebus, quas virtus suis acquirere non poterant cum generali suo concursu, sed Angeli possunt propria virtute acquirere sibi species, ergò infusio est supra omne debitum naturæ, adeoque tota inimitur liberalitati divine, quatenus mox, ubi eos creavit, voluit, quòd omnes res futuras, abstractivè saltem, per eorum predicata generica, & specificas cognoscerent. Quare autem hoc voluerit, congruentia est, quia creavit eos viatores, ut sibi beatitudinem promererentur. Sed

Arguitur: Ut aliquid sit alteri connaturale, non est necesse, ut ab eo fluat activè, sed

sufficit, quod habeat hoc ex principio passivo, sed Angelus habet principium passivum ad species, ergo erunt ipsi connaturales. R. dist. ma. & consequens: Erunt ipsi connaturales, ex parte agentis, & producentis, nego, ex parte recipientis, concedo, unde species dicimus connaturales aliquo modo Angelis, quatenus scilicet propensionem naturalis capacitatis ad illas habent, quia Deus, quando eas infundit, non agit precise, & rigorose, ut Author gratia, cum ipsis aliquomodo debeantur, ex eo, quod possint producere, habent enim ad hoc principium intrinsecum.

Instatur: Si Deus non agit ut Author gratia, ergo ut Author naturae, ergo contra conclusionem species non infunduntur Angelis supra omne naturae debitum. R. negando consequens, quia licet in rigore species non spectent ad ordinem gratia, spectant tamen in laxiori acceptione, prout sunt effectus naturae in modo producendi indebiti.

Urgetur: Sicut materia Caeli exigit sibi formam concreatam, tanquam debitam, ita intellectus Angeli exigit species, sed, &c. ergo. R. negando ma. disparitas est, quia materia Caeli est ens incompletum, precise in potentia ad formam, Angelus autem, licet habeat potentiam passivam, non est tamen etiam sine potentia activa potentiae passivae correspondente, ut possit sibi illas species acquirere.

VII.
Non dantur
secundum
majorem
perfectionem
naturae Au-
gelicae.

Dico 3. Non dantur species secundum perfectionem Angelicam, videlicet, ut quod Angelus superior, eo paucioribus indigeat speciebus. Haec est directè contra D. Thomam & suos. Probatur, si ad commensurationem perfectionis Angelicae darentur species, sequeretur, quod aliquis Angelus posset omnia intelligere per suam essentiam, sed hoc implicat etiam secundum ipsos Thomistas, ergo. Probatur sequela, datur, quod Deus creaverit aliquem Angelum, qui intelligat omnia per unam speciem, hoc Angelo potest Deus creare adhuc perfectiorem, cum non detur status apud ipsos, tunc iste perfectior Angelus non intelligit amplius per speciem, ergo per suam essentiam, quia debet ex perfectione intelligere per pauciores, unà minus non est, quam sola essentia, ergo.

Dices: Dato casu, quod ultra illum Angelum qui intellexit omnia per unam speciem produceretur adhuc perfectior, iste prior acciperet statim novam speciem, per quam intelligeret secundum se perfectiorem, & sic haberet duas species, alter autem unam tantum, ergo. Contrà 1. ille superior Angelus de novo productus continetur in aliquo genere, sed secundum Thomistas species representans naturam genericam potest etiam representare omnes species sub ea contentas, etiam si actu non existant, dummodo actu fiant, ergo Angelus prior non debet acquirere novam speciem, & sic tantum unam habebit. Contrà 2. si ad cognoscendum illum Angelum superiorem est nova species necessaria in priori, ergo in quolibet Angelo inferiori erit etiam necessaria ad cognoscendum superiorem, & sic inferiores Angeli plurimas habebunt species, & quasi innumeratas.

Dico 4. Non potest dari una species cognoscendi infinitas quidditates, nec tot, quin plures. Ita Scotista communiter.

Probatur prima pars: Ubi pluralitas numeralis requirit majorem perfectionem, ibi infinita pluralitas, seu numeralis infinitas requirit infinitam perfectionem, sed esse rationem cognoscendi plures quidditates, requirit majorem perfectionem, ergo esse rationem cognoscendi infinitas quidditates, requirit infinitam perfectionem. Probatur ma. à simili, posse portare unum pondus, ponit in portante perfectionem, posse portare plura, majorem perfectionem, & posse infinita, infinitam, ergo. Probatur etiam minor, quia species hominis, seu nata representare hominem, importat aliquam perfectionem, & species representans leonem, importat etiam aliquam perfectionem, ut est extra controversiam, ergo species, quae representaret hominem, leonem, & bovem majorem unaquaque diceret perfectionem, quia continet in se perfectionem utriusque, & aliquid ultra, ergo.

Dices: cum Vasquez, unam speciem posse determinari ad quatuor, & sex representanda, quae etiam representabit, ex quo tamen non sequitur, quod infinita. Sed contrà, Vasquez admittit, Deum posse creare speciem universaliorem in representando plures naturas indeterminatè, non tot quin plures, consequenter ejus responsio non soluit argumentum.

Dices: Non constare an dentur res infinitae, vel, an sint possibiles versus infinitum, ergo ex eo, quod aliqua species posset determinari ad aliquas, non sequitur ad infinitas. Contrà, concessio gratis antecedente, essentia divina, quia potest representare infinita, idè formaliter dicitur infinita, sic enim representat finitas versus finitum, tamen si essent infinita in illa parte, infinita representaret, ergo etiam hic sic esset discurrendum. Quod adhuc confirmatur ulterius ex Omnipotentia Dei, quae utique est infinita, & tamen infinita non producit, quia vel de se non sunt producibilia, vel, quia se determinavit, non nisi ad ista producenda, ergo etiam species esset aliquo modo infinita, licet actu non representaret infinita, dummodo nata esset representare tot, quia plura, arguit enim hoc quoque aliquam infinitatem. Et ex hoc probata manet quoque secunda pars.

Dico 5. Non dantur de facto in Angelis species universales representativae plurium quidditatum disparatarum, nec etiam representativae alicujus naturae communis, & omnium individuum sub illa contentorum, secundum propriam rationem. Ita Scotista contra Thomistas.

Probatur primò Ex D. Augustino: Tum lib. 33. qq. 9. 46. ubi ait, Deum singula singulis rationibus creasse, ubi per rationes intelligit Ideas divinas, quas Thomizantes dicunt, rationes cognoscendi creaturas, tunc sic Ideas divinae sunt perfectiores, quam Angelicae rationes & species cognoscendi, sed Deus cognoscit omnia singulis rationibus, & producit, ergo.

IX.

X.
Non dantur
species un-
versales.

ergo. Tum 7. de Trinit. memoria & intelligentia capiunt se mutuò, & invicem æquantur, id est intellectus cum specie intelligibili, hæc enim secundum D. Augustinum est memoria, ut videre est in libro 10. confessionum cap. 8. 9. 10. 11. 12. 14. lib. 83. 99. q. 31. lib. 15. de Trinit. 23. intellectus, inquam, cum specie intelligibili, producit intellectionem sibi proportionatam, & actum adæquatam, unde sic argumentor: Quælibet species debet habere actum sibi adæquatam intelligendi, sed species representativa plurium quidditarum non esset sic potens habere actum adæquatam, ergo. Major est D. Augustini; Probatur minor. Quia si posset habere huiusmodi actum adæquatam, ille deberet ipsi adæquari intensivè & extensivè, sed neutro modo potest ei adæquari, ergo. Probatur minor: Non intensivè; quia tunc actus ille contineret perfectiones actuum intelligendi illarum plurium quidditarum, & ipse tam perfectus, sicut omnes alii simul, quod falsum est, quia nullus actus potest habere perfectiones plurium actuum alterius rationis, nisi habeat unum objectum, quod contineat objecta aliorum actuum, quia perfectio actus, & unitas est ab objecto, nullum autem objectum tale datur, ergo. Non etiam extensivè, quia hoc deberet fieri per plures actus, & tunc simul essent in intellectu Angelico tot actus, quot sunt quidditates, quas illa species nata esset representare.

Dices: Majorem primam huius argumenti non subsistere; quia forma Solis, ejusque potentia non habet aliquem unum actum & effectum sibi adæquatam, ergo etiam ratio cognoscendi, seu species non debet habere actum sibi adæquatam. **R.** negando consequentiam, disparitas est, quia forma & potentia Solis est causa æquivoca suorum effectuum, consequenter & iis nobilior, & etiam prior, unde una, eademque manens, potest esse illimitata ad plures effectus, quia pluralitas posterioris non variat pluralitatem prioris, species autem est quid posterius suo objecto, ut annotatum est supra, & hinc, si ipsa est representativa aliquorum plurium, & est una, debet habere aliquod objectum unum, in quo contineantur illa plura. **Primò:** Quia forma Solis, ejusque potentia, sicut & quæcunque alia non habet passum sibi necessariò adæquatam & dispositum, unde non potest effectum adæquatam producere, species verò habet passum adæquatam, intellectum, videlicet, capacem adæquatam intellectionis, quia commensurantur speciei intelligibili, consequenter, si est representativa, deberet habere aliquem adæquatam sibi actum. **Secundò:** Quia species est determinata à natura, ut determinet indifferentiam potentie ad hoc, vel illud objectum cognoscendum, non sic autem est institutus effectus, & sic potentia bene potest esse indifferens ad plures actus, quàmvis non possit esse species.

XI.

Probatur secundò Conclusio:

Quidquid est ratio cognoscendi distinctè aliqua plura, habet unum objectum adæquatam, in quo perfecte contineatur illa plura, sed nulla ratio creata, seu species intelligibilis potest

habere aliquod objectum unum, in quo contineantur plures quidditates, quoad suam cognoscibilitatem, quia illud objectum esset quid creatum, nullum autem creatum perfecte continet quoad entitatem, adeoque nec quoad cognoscibilitatem, si enim aliquid esset, nempe aliquid superius, hoc autem non continet, quia semper in inferiori reperitur aliquid, quod non est in superiori, ergo nulla ratio cognoscendi potest representare plures quidditates disparatas; minor patet, & fati rationibus est firmata: Probatur major. **Primò:** Quia res essentia divina representat infinita objecta, quia ipsa tanquam objectum primum includit omnia objecta, & omnes quidditates æquantur, ergo species representans aliqua plura debet primò habere aliquod objectum, in quo illa plura contineantur. **Secundò:** Quia objectum speciei est ejus mensura, & res, licet idem non potest primò duabus mensuris mensurari, ita nec una species potest plura primò representare: Sed, si est ratio cognoscendi plurium, est, quia primo est unum objectum, quod virtualiter continet illa plura. **Tertio:** Quia unitas speciei pendet essentialiter ab unitate objecti in esse rei, & pluralitate primi objecti & adæquati sequitur necessario pluralitas speciei, quia à pluralitate prioris sequitur necessario pluralitas posterioris.

Dices: Sol potest plura producere, quorum tamen nullum continet alterum perfectè & adæquatè, ut patet de effectibus ejus diversis, ergo etiam species poterit representare plura objecta, licet neutrum contineat perfectè & adæquatè. **R.** negando consequentiam, disparitas, præter superiores, est; quod forma Solis, & quæcunque alia causa, vel potentia activa, est causa æquivoca suorum effectuum, consequenter iis primò nobilior, deinde etiam prior, unde una, eademque manens potest esse illimitata ad plures effectus, quia pluralitas posterioris non variat pluralitatem prioris: Species verò est quid posterius suo objecto, ut annotatum est supra, & hinc, si ipsa est una & representativa aliquorum plurium, debet habere aliquod objectum unum, in quo contineantur illa plura.

Probatur Conclusio tertio:

Si una species intelligibilis representaret plures quidditates, sequeretur, Angelum non posse intelligere unam, quin intelligeret omnes, sequela est absurda, ergo. Probatur sequela, species est causa naturalis determinans intellectum ad cognitionem, sed causa naturalis necessariò agit, ergo & ista, ergo necessariò omnes simul intelligeret, quia equaliter omnes representarentur. **Confirmatur Conclusio:** Quia una, eademque res nequit simul alimulari diversis, & disparatis objectis, sed, &c. hoc patet, quia color albus non representat nigrum, nec Imago Cæsaris Dianam, nec A. potest mihi representare B. ergo. Sed pro contrariâ sententia, quæ species universales propugnat

Opponitur Autoritas D. Dionysii de Angel. Hierarch. 17. ait, Angelos superiores habere scientiam universaliorem inferioribus, sed universaliore scientia gignitur ex universaliore specie, cum scientia speciei, & intel-

Ictui æquetur ex dictis, ergò. R. Divum Dionysium tantum velle, quod Angeli superiores habeant perspicaciorē, & intensiorem scientiam quatenus perfectius penetrant res, etiam iisdem speciebus, sicut perfectior oculus cum eadem specie elicit, & producit perfectiorem visionem, quàm oculus imperfectus & impurus.

Instatur: Aristoteles 2. de anima. text.

31. ait, sensitivam inintellectivam esse, sicut trigonum in tetragono, sed trigonum in tetragone potest videri; ergò etiam in una species potest videri aliud objectum. R. negando consequentiam; Quia hoc tantum sequitur ex illis præmissis, quòd sensitiva possit videri in intellectu, quod non nego, unde dico, quòd una species, & etiam una forma specifica possit representare plura objecta quæ ipsa in se continet, & sic quòd magis est specifica, eò perfectius, & plura representat, & sic homo representat animal, corpus animatum corpus &c. quia ista omnia continentur in homine, suntq; objecta subordinata; Conclusio autem hoc negat de subjectis, & objectis non subordinatis & disparatis, ac ultimis speciebus, quæ, sicut se invicem non continent, ita etiam nulla species potest ea simul representare, & ob hoc minor argumenti est etiam vera, quia maior figura semper continet minorem.

XIV.

Argumentum ex ratione primis.

Arguitur ex ratione: Quæ in entitate sunt superiora, sunt etiam in intellectivitate superiora, sed Angeli supremi sunt superiores inferioribus, quia propinquiores Deo; ergò etiam in intellectivitate sunt propinquiores Deo, Deus autem intelligit omnia per suam Essentiam, tanquam per unicam rationem; ergò etiam Angeli. R. dist. maj. sunt superiora in intellectivitate, quantum ad intensionem, & pluralitatem objectorum, concedo maj. quantum ad paucitatem specierum, nego maj. species enim non dantur proportionatæ ad naturam, sed ad intellectiōem abstractivam simpliciter produendam, suntq; se æquales in omnibus, quàmvis non omnes æqualiter iis utantur.

Instatur: Quòd potentia sunt immaterialiores & Deo propinquiores, eò etiam sunt rationes cognoscendi immaterialiores; ergò dantur proportionatæ ad potentiam, & naturam perfectiorem, probatur ant. quia in sensu communi pauciores sunt species, quàm in exterioribus, & in phantasia pauciores, quàm in sensu communi &c. sic deinceps, ergò: ant. patet, quia sensus communis percipit omnia, quæ perciperunt sensus exteriores. R. negando ant.

cum sua probatione; Quòd autem sensus communis plura percipiat, quàm exteriores, non fit per unam speciem, sed per plures, nempe per species omnium exteriorum. Dices, quòd causa sunt altiores, eò perfectius continent suos effectus & eò plures, sed species &c. ergò. R. dist. maj. Causæ principales, concedo, secundariæ, nego.

Arguitur 2. Essentia Divina est simplicissima, & distinctè representativa omnium, per modum speciei intelligibilis; ergò nihil implicat, quòd etiam species aliqua plures res representent, cum sint participationes Essentia Divina. R. negando consequ. cum Ratione sua, quia, licet sint participationes, sunt tamen entia creata, & creaturarum rerum representativæ, unde, sicut ipse res creata licet sint participatæ, non possunt representare plura, ita nec participationes specierum possunt plura representare.

XV.

Secundum.

Instatur: Visio beata est quid creatum, imò etiam species Essentia Divina, sed ista possunt representare plura; ergò etiam alia non implicabunt: major est nostra, minor patet etiam, quia visio beata representat & Deum, & creaturas, ergò. R. dist. min. Ista possunt representare, idè præcisè, quia sunt species, nego min. idè, quia sunt species talium objectorum, concedo min. Itaq; ista species possunt representare plura, non tamen infinita, quia sunt Essentia Divina, quæ eminenter continet omnes creaturas, nulla autem res creata sic continet: ergò.

Arguitur 3. Datur defectus species expressa creata & naturalis, quæ distinctè representent plura; ergò etiam impressa: probatur ant. Quia visio exprimit lucem & colorem, & plures colores simul, ergò. R. dist. ant. plura non subordinata, nego, subordinata, concedo & dist. etiam probationem, per modum unius & confusè, ut lucem & colorem, sub ratione colorati, concedo, per modum plurium & distinctè, nego ant. ad hanc enim requiritur multiplicatio actuum.

XVI.

Tertium.

Instatur: Color & quantitas sunt objecta disparata, sed eadem visione videntur ista, verbi gratia, in columna alta nigra, ergò. R. negando ant. quia unum est objectum, nempe color & alterum est modificans objectum, quod, sicut sensibile commune est, ita per alteram speciem videri potest, vel ad minus non potest percipi sine altero sensibili.

—o—o—o—

